

ŻM3, 40.1. 2025

PLAN OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZO- EDUKACYJNY

Żłobka Miejskiego nr 3 w Stalowej Woli

Plan OWE jest podstawowym dokumentem Żłobka Miejskiego nr 3 w Stalowej Woli w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Plan OWE uwzględnia prawa dziecka zawarte w Konwencji o prawach dziecka, a także możliwości psychofizyczne oraz indywidualne potrzeby i predyspozycje dzieci w danym wieku. Personel pracuje z dziećmi, realizując plan OWE (11.1). Swym zakresem obejmuje on cele, metody pracy z dziećmi, wskazówki metodyczne dla opiekunów, harmonogram obejmujący stałe i zmienne elementy dnia, celebrację ważnych wydarzeń oraz przykładowe aktywności. Plan OWE podlega akceptacji przez ORGAN PROWADZĄCY tj. Gminę Stalowa Wola.

*Zatwierdzam
do realizacji*

Z up. Prezydenta Miasta

Monika Pachacz-Świdarska
Monika Pachacz-Świdarska
Zastępca Prezydenta Miasta

2) Wizja

Żłobek Miejski nr 3 w Stalowej Woli to placówka, która — dzięki profesjonalizmowi kadry, wysokim standardom organizacyjnym oraz nowoczesnym warunkom lokalowym — stanowi pierwszy, naturalny wybór rodziców poszukujących miejsca bezpiecznego, otwartego i wspierającego rozwój małego dziecka.

Naszą ambicją jest tworzenie środowiska sprzyjającego pełnemu, zrównoważonemu rozwojowi dzieci, budowaniu ich poczucia własnej wartości, kompetencji społecznych oraz gotowości do dalszego etapu edukacji. Realizując zadania opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne, kierujemy się zasadami bezpieczeństwa, nowoczesności, dostępności oraz podmiotowego traktowania dziecka, zgodnie ze standardami opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

3. Oferta, specyfika i zakres działania (1.2.1)

1) Grupa wiekowa

Żłobek Miejski nr 3 w Stalowej Woli sprawuje opiekę nad dziećmi od ukończenia 20. tygodnia życia do 3. roku życia. W placówce funkcjonuje pięć grup, utworzonych z uwzględnieniem zbliżonego wieku oraz etapu rozwoju podopiecznych. Taki podział umożliwia optymalne dostosowanie metod pracy opiekuńczo-wychowawczej, form aktywności oraz tempa wprowadzania nowych umiejętności do indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci. Dzięki temu każde dziecko ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa, możliwość nawiązywania relacji z rówieśnikami oraz wsparcie adekwatne do swojego poziomu rozwoju psychofizycznego.

2) Podejście

Budowanie relacji z dzieckiem (5.1.1, 5.1.2)

W naszym żłobku budowane są relacje oparte na zaufaniu, bliskości i poczuciu bezpieczeństwa. Opiekunowie reagują na potrzeby dzieci w sposób empatyczny, spokojny i adekwatny, wykorzystując zarówno komunikację werbalną, jak i niewerbalną — kontakt wzrokowy, gest, ton głosu oraz dotyk wspierający. Takie podejście daje dzieciom poczucie stabilności i przewidywalności, co sprzyja ich rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu oraz budowaniu pozytywnego obrazu siebie. W codziennej pracy szczególną uwagę zwraca się na tworzenie atmosfery sprzyjającej otwartej komunikacji i współdziałaniu, w której każde dziecko czuje się zauważone i ważne.

Komunikacja i wspieranie autonomii dziecka (5.1.3)

Dzieci są włączane w rytm dnia poprzez informowanie o planowanych czynnościach, takich jak posiłki, zabawy czy odpoczynek. Zapowiadanie zmian pozwala im lepiej rozumieć otaczającą rzeczywistość oraz buduje poczucie bezpieczeństwa, przewidywalności i sprawczości. Zgodnie z Konwencją o prawach dziecka oraz obowiązującymi standardami opieki, opiekunowie wspierają rozwój samodzielności i autonomii w czynnościach higienicznych i samoobsługowych — takich jak mycie rąk, korzystanie z nocnika, ubieranie się czy spożywanie posiłków. Dzieci zachęcane są do podejmowania prób, doświadczania i uczenia się poprzez działanie, z poszanowaniem ich indywidualnej gotowości i możliwości. Uwzględnia się indywidualne tempo rozwoju, temperament, aktualny stan emocjonalny oraz potrzeby dziecka, a działania opiekuńczo-wychowawcze są elastycznie dostosowywane do konkretnej sytuacji.

Wspieranie rozwoju poprzez zabawę i doświadczenie

W codziennej pracy stosowane są metody wspierające rozwój wszystkich obszarów funkcjonowania dziecka — emocjonalnego, społecznego, poznawczego, ruchowego, językowego i sensorycznego. Wykorzystywane są zabawy manipulacyjne, konstrukcyjne, sensoryczne, muzyczne i plastyczne, które angażują emocje, ciało i wyobraźnię dziecka. Takie działania sprzyjają poznawaniu świata poprzez doświadczenie, rozwijaniu ciekawości poznawczej oraz ekspresji twórczej.

Partnerstwo i współpraca z rodzicami (3.1, 17.1, 17.2, 17.3, 18.1, 18.2, 18.3, 18.4)

Żłobek realizuje zasadę partnerstwa i współpracy z rodzicami (opiekunami prawnymi), traktując rodzinę jako podstawowe środowisko wychowawcze dziecka. Opiekunowie utrzymują z rodzicami otwartą komunikację — wymieniają informacje o dziecku, prowadzą obserwacje i konsultacje, a także włączają rodziców w życie placówki. Taka współpraca sprzyja ciągłości wsparcia rozwojowego między domem a żłobkiem oraz wzmacnia poczucie bezpieczeństwa dzieci. W celu zapewnienia przejrzystości działań związanych ze współpracą z rodzicami żłobek posiada spisana listę spraw podlegających konsultacjom z rodzicami lub Radą Rodziców, a także listę spraw

w których decyzje podejmowane są wspólnie z rodzicami (17.1). W ramach współpracy z rodzicami żłobek umożliwia im udział w życiu placówki poprzez różnorodne formy zaangażowania, takie jak: udział w uroczystościach i wydarzeniach organizowanych dla rodzin, współorganizowanie działań integracyjnych lub akcji społecznych oraz uczestnictwo w pracach Rady Rodziców i spotkaniach o charakterze konsultacyjnym lub edukacyjnym (17.2). Dodatkowo w przestrzeni wspólnej żłobka funkcjonuje tablica informacyjna dla rodziców, na której mogą oni pozostawiać wiadomości skierowane do innych rodziców, związane z życiem społeczności żłobkowej. Tablica ta umożliwia wymianę informacji w sposób uporządkowany i bezpieczny, pod nadzorem placówki. Istnieje również możliwość przekazanie informacji w formie ustnej lub pisemnej przez Panie na grupie oraz w formie pisemnej w mediach społecznościowych żłobka (17.3). Żłobek wspiera rodziców w procesie wychowania i opieki nad dziećmi poprzez udostępnianie im materiałów edukacyjnych dotyczących wychowania bez przemocy oraz ochrony dziecka przed wszelkimi formami krzywdzenia. Materiały te są publikowane i regularnie aktualizowane na stronie internetowej żłobka, profilu placówki w mediach społecznościowych (Facebook), a także na tablicy informacyjnej umieszczonej w przestrzeni wspólnej dla rodziców (18.1). Żłobek udostępnia również na swojej stronie internetowej materiały informacyjne dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich (*Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem*), aby rodzice mieli możliwość zapoznania się z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa i zasadami ochrony dzieci (18.2). W ramach współpracy z rodziną żłobek zapewnia rodzicom możliwość konsultacji i wsparcia w nawiązywaniu kontaktu ze specjalistami spoza placówki – w szczególności poprzez udzielanie informacji o dziecku (na wniosek rodzica) oraz pokierowanie do odpowiednich usług i instytucji wspierających rozwój dziecka, jeśli pojawi się taka potrzeba (18.3). Dodatkowo żłobek udostępnia rodzicom różnorodne materiały edukacyjne dotyczące rozwoju dzieci w wieku do lat 3, obejmujące m.in. zagadnienia związane z rozwojem emocjonalnym, społecznym, językowym, ruchowym, sensorycznym i poznawczym. Materiały te są dostępne w różnych formach – na stronie internetowej, profilu Facebook oraz na tablicy informacyjnej – co umożliwia rodzicom swobodny dostęp do aktualnych treści oraz wspiera spójność oddziaływań wychowawczych między domem a żłobkiem (18.4). Ponadto Żłobek określa prawa i obowiązki rodziców wobec instytucji, stanowiące integralną część Regulaminu Organizacyjnego (3.1). Dokument precyzuje m.in.:

- prawo rodziców do informacji o dziecku,
- prawo do współdecydowania o sprawach dotyczących jego pobytu w żłobku,
- prawo do uczestnictwa w życiu placówki,

oraz obowiązki, takie jak:

- przekazywanie aktualnych informacji o stanie zdrowia dziecka i jego potrzebach,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i harmonogramu pracy żłobka.

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny podlega konsultacjom z rodzicami w zakresie przekazywania informacji o jego głównych założeniach oraz sposobach realizacji działań opiekuńczych i wychowawczych. Konsultacje mają na celu zapewnienie spójności działań żłobka i rodziny oraz możliwości zgłaszania potrzeb dotyczących funkcjonowania dziecka (16.7)

Poznanie dziecka (3.2)

Informacje o potrzebach, preferencjach, nawykach i umiejętnościach dziecka zbierane są poprzez „Ankiętę informacyjną o dziecku”, wypełnianą przez rodziców w okresie adaptacji. Formularz ten wspiera poznanie dziecka i umożliwia dostosowanie opieki do jego indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych. Dane zawarte w ankiecie pozwalają opiekunom lepiej zrozumieć rytm dnia dziecka, jego sposób reagowania na emocje, upodobania, nawyki żywieniowe oraz styl komunikacji.

Bieżąca komunikacja z rodzicami (3.3)

Komunikacja z rodzicami opiera się na:

- codziennym kontakcie podczas przyprowadzania i odbierania dzieci,
- rozmowach indywidualnych i konsultacjach,
- spotkaniach grupowych,
- tablicy informacyjnej,
- kontaktach elektronicznych (e-mail żłobka).

Wymiana informacji odbywa się w sposób rzetelny, poufny i z poszanowaniem prywatności dziecka oraz rodziny. Celem jest wspólne ustalanie kierunków wsparcia i utrzymanie spójności działań wychowawczych.

Wymiana opinii i ewaluacja (3.4, 16.4, 16.5, 16.6)

W żłobku funkcjonuje skrzynka uwag, wniosków i skarg, umożliwiająca rodzicom wyrażanie opinii i sugestii dotyczących funkcjonowania placówki. Rodzice mogą również składać uwagi i propozycje drogą elektroniczną – na oficjalny adres e-mail żłobka. Raz w roku przeprowadzana jest anonimowa ankieta satysfakcji rodziców, której celem jest poznanie opinii na temat jakości opieki, komunikacji i organizacji pracy. Analizą wyników zajmuje się dyrektor, który przedstawia podsumowanie podczas zebrania organizacyjnego z rodzicami. Wnioski z ankiety służą doskonaleniu pracy placówki.

Organizacja przestrzeni (4.2, 4.4, 14.2)

Przestrzeń żłobka jest organizowana tak, aby sprzyjała bezpieczeństwu, samodzielności i autonomii dziecka. Środowisko opiekuńczo-wychowawcze umożliwia dzieciom swobodne eksplorowanie otoczenia, podejmowanie decyzji i rozwijanie poczucia sprawstwa. W każdej sali znajduje się lista działań personelu wspierających rozwój autonomii oraz samodzielności dzieci, opracowana na podstawie obowiązujących standardów. Lista ta stanowi praktyczne odniesienie w codziennej pracy opiekunów i zapewnia spójność oddziaływań wychowawczych.

Przestrzeń przyjazna dzieciom (14.2.1, 14.2.2, 14.2.3)

Pojemniki z zabawkami i materiałami są oznakowane symbolami, kolorami lub ilustracjami, co ułatwia dzieciom samodzielne porządkowanie przestrzeni. Zabawki rozmieszczone są na wysokości dostępnej dla dzieci, wspierając ich samodzielność i decyzyjność. Każde dziecko ma indywidualne, oznakowane miejsce na rzeczy osobiste (ubrania, prace plastyczne, ulubione przedmioty).

Naturalne materiały i estetyka przestrzeni (14.5, 2.10)

W żłobku stosowane są naturalne materiały i przedmioty codziennego użytku: drewno, kamienie, szyszki, muszle, tkaniny, naczynia czy pudełka. Materiały te rozwijają zmysły, wyobraźnię i kreatywność dzieci, ucząc uważnego i bezpiecznego obchodzenia się z otoczeniem. Przestrzeń żłobka jest estetyczna, funkcjonalna i przyjazna sensorycznie, z wydzielonymi strefami aktywności: zabawy, odpoczynku, posiłków, działań plastycznych i ruchowych.

Warunki odpoczynku (4.1, 2.6)

Dzieci mają zapewnione warunki do odpoczynku w dwóch formach:

- sen lub relaks w wydzielonej części Sali (leżaki, materace),
- cicha aktywność – spokojna zabawa, słuchanie muzyki, oglądanie książeczek, układanie klocków czy przytulanie się z ulubioną zabawką.

Swoboda ruchu (2.5)

Aranżacja przestrzeni zapewnia dzieciom możliwość swobodnego poruszania się i wyboru aktywności zgodnie z ich potrzebami rozwojowymi.

Wsparcie dzieci o specjalnych potrzebach (13.4)

W przypadku dzieci o specjalnych potrzebach Żłobek Miejski nr 3 w Stalowej Woli, we współpracy z rodzicami, opracowuje indywidualny program pobytu, uwzględniający możliwości i potrzeby dziecka.

Informowanie rodziców o realizacji planu (16.1, 16.2, 16.3)

Rodzice są informowani o realizacji planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego podczas zebrania organizacyjnego oraz za pośrednictwem oficjalnej strony internetowej żłobka. Spotkania grupowe z rodzicami organizowane są co najmniej raz w roku lub w miarę pojawiających się potrzeb. Informacja o spotkaniach (grupowych i indywidualnych) przekazywana jest z co najmniej dwutygodniowym wyprzedzeniem, aby rodzice mogli zaplanować udział.

3) Wyżywienie

Placówka dysponuje własną kuchnią, w której codziennie przygotowywane są świeże, zdrowe i zbilansowane posiłki, zgodne z obowiązującymi normami żywieniowymi dla dzieci w wieku do lat 3. Jadłospisy opracowywane są w oparciu o aktualne zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia im. prof. dra med. Aleksandra Szczygła w Warszawie, z uwzględnieniem zasad racjonalnego żywienia i wartości odżywczych odpowiednich do wieku, potrzeb i aktywności dzieci.

Posiłki są urozmaicone, estetycznie podawane i dostosowane do możliwości rozwojowych dziecka – zarówno pod względem konsystencji, jak i wielkości porcji. W menu znajdują się potrawy przygotowywane ze świeżych produktów, z ograniczeniem soli, cukru i tłuszczów nasyconych.

W przypadku dzieci z indywidualnymi potrzebami żywieniowymi (np. alergie pokarmowe, nietolerancje, preferencje kulturowe lub religijne) istnieje możliwość dostosowania diety do zaleceń lekarza lub rodziców, co pozwala zapewnić każdemu dziecku pełne bezpieczeństwo i komfort podczas spożywania posiłków.

4. Warunki lokalowe, przestrzeń i zasoby (1.2.1)

1) Budynek i technologia

- Obiekt wybudowany w technologii pasywnej – co przekłada się na efektywność energetyczną i komfortowe warunki mikroklimatyczne.
- Rozwiązania proekologiczne: wentylacja z odzyskiem ciepła, pompy ciepła, instalacje fotowoltaiczne, sterowanie temperaturą, zacienienie, systemy chłodzenia w okresie letnim
- Budynek został zaprojektowany jako instytucja bez barier architektonicznych, dostępna dla osób z różnymi potrzebami (wózki, ograniczenia ruchowe)
- W nowym kompleksie funkcjonuje także część przedszkolna (Przedszkole Integracyjne nr 12), co sprzyja synergii działania i wspólnym zasobom (np. basen)

2) Sale i pomieszczenia specjalistyczne

- Przestronne, jasne sale dostosowane do wieku dzieci
- Gabinet pielęgniarstwa
- Gabinet logopedy i gabinet psychologa
- Sala doświadczeń światłem oraz sala integracji sensorycznej (SI)
- Sala wielofunkcyjna/sala gimnastyczna
- Otoczenie budynku: zieleń oraz plac zabaw dostosowany do dzieci

5. Lokalizacja i dostępność (1.2.1)

- Położenie w centrum miasta, przy ul. Komisji Edukacji Narodowej 1, co zapewnia dogodny dojazd i bliskość dla mieszkańców Stalowej Woli
- Nowoczesny kompleks żłobkowo-przedszkolny stanowi centrum edukacyjno-opiekuńcze, co ułatwia funkcjonowanie rodzin korzystających z różnych form opieki przedszkolnej i żłobkowej

II. CELE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNE (1.1.1)

1. Cele ogólne

- 1) **Zapewnienie dzieciom opieki, bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego w warunkach zbliżonych do domowych**, przy równoczesnym poszanowaniu ich praw i godności, zapewniając relacje oparte na szacunku i partnerstwie.
- 2) **Wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka** — emocjonalnego, społecznego, poznawczego, ruchowego, artystyczno-twórczego — przez świadome, celowe działania opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i rytmu rozwojowego.
- 3) **Wdrażanie dzieci do samodzielności, współpracy i odpowiedzialności za siebie oraz otoczenie**, z poszanowaniem ich prawa do autonomii i uczestnictwa w codziennych czynnościach (w miarę możliwości).
- 4) **Rozwijanie umiejętności komunikacji, wyrażania emocji i potrzeb**, w atmosferze akceptacji i wsparcia, z uwzględnieniem prawa dziecka do bycia wysłuchanym i zrozumianym.
- 5) **Kształtowanie postaw prospołecznych, patriotycznych, proekologicznych i zdrowotnych**, poprzez codzienne działania, małe rytuały, wzorce i świadomość wartości społecznych i przyrodniczych.

2. Cele szczegółowe

1) Rozwój emocjonalny

- Kształtowanie poczucia bezpieczeństwa i zaufania do dorosłych.
- Uczenie rozpoznawania i nazywania emocji (radość, smutek, złość, strach).

- Wdrażanie do samoregulacji emocji poprzez zabawę, rozmowę i wsparcie dorosłego.
- Rozwijanie empatii wobec rówieśników, zwierząt i otoczenia.
- Umożliwianie wyrażania emocji w sposób akceptowany społecznie (słowem, gestem, mimiką).
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości poprzez pochwałę, docenienie i wspólne przeżywanie sukcesów.
- Wspieranie odporności emocjonalnej w nowych lub trudnych sytuacjach (np. rozstanie z rodzicem, zmiana opiekuna).
- Budowanie własnej tożsamości i odrębności.

2) Rozwój społeczny

- Kształtowanie rozumienia bycia odrębną jednostką.
- Budowanie poczucia pewności siebie.
- Wdrażanie do współdziałania w zabawie i codziennych czynnościach.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec innych – dzieci, dorosłych, osób starszych.
- Rozwijanie umiejętności dzielenia się, czekania na swoją kolej, proszenia o pomoc.
- Uczenie podstawowych zasad funkcjonowania w grupie (umowy grupowe, wspólne zabawy).
- Kształtowanie poczucia przynależności do grupy żłobkowej i wspólnoty lokalnej.
- Uczenie odpowiedzialności za własne zachowanie i przestrzegania zasad bezpieczeństwa.
- Budowanie pozytywnych relacji z rówieśnikami i dorosłymi poprzez wspólne działania.

3) Rozwój poznawczy

- Rozwijanie ciekawości poznawczej i zainteresowania otaczającym światem.
- Doskonalenie spostrzegawczości, pamięci i koncentracji uwagi poprzez gry i zabawy dydaktyczne.
- Rozwijanie umiejętności klasyfikowania, porównywania, dopasowywania i segregowania przedmiotów.
- Zapoznavanie z podstawowymi pojęciami dotyczącymi pór roku, zwierząt, zawodów, zjawisk przyrodniczych.
- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania prostych problemów w codziennych sytuacjach.
- Wdrażanie do samodzielnego odkrywania właściwości przedmiotów (kształt, kolor, faktura, ciężar).
- Wzbogacanie doświadczeń dziecka poprzez eksperymenty i obserwacje przyrodnicze.

4) Rozwój językowy

- Wzbogacanie słownictwa biernego i czynnego w codziennych sytuacjach.
- Rozwijanie umiejętności komunikowania się z dorosłymi i rówieśnikami.
- Zachęcanie do słuchania i rozumienia krótkich opowiadań, wierszyków i poleceń.
- Ćwiczenie prawidłowej wymowy poprzez rymowanki, piosenki i zabawy logopedyczne.
- Rozwijanie umiejętności wypowiadania się na temat własnych przeżyć i spostrzeżeń.
- Wdrażanie do kulturalnych form komunikacji („proszę”, „dziękuję”, „przepraszam”).
- Kształtowanie zainteresowania książką i czytaniem poprzez codzienny kontakt z literaturą dziecięcą.

5) Rozwój ruchowy

- Rozwijanie motoryki dużej poprzez codzienne zabawy ruchowe, taneczne i gimnastyczne.
- Doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej w czasie manipulowania zabawkami i materiałami.
- Wdrażanie do utrzymywania prawidłowej postawy ciała.
- Rozwijanie motoryki małej poprzez czynności samoobsługowe i manualne (lepienie, nawlekanie, rysowanie).
- Ćwiczenie równowagi, zręczności i orientacji w przestrzeni.
- Kształtowanie nawyków dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo podczas aktywności fizycznej.
- Wyrabianie wytrwałości i radości z podejmowania ruchu.

6) Rozwój artystyczny

- Rozwijanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt ze sztuką (muzyka, plastyka, teatrzyk).
- Kształtowanie umiejętności wyrażania uczuć i przeżyć w formie plastycznej i muzycznej.
- Wdrażanie do wykorzystywania różnych technik plastycznych (malowanie, wydzieranie, wyklejanie, lepienie).
- Zachęcanie do uczestnictwa w prostych formach muzycznych (śpiew, taniec, rytmizacja).

- Rozwijanie słuchu muzycznego i poczucia rytmu poprzez zabawy ruchowo–muzyczne.
- Uczenie dostrzegania piękna w przyrodzie i otoczeniu.

7) **Rozwój twórczy**

- Stymulowanie spontaniczności i wyobraźni w zabawie.
- Wspieranie dzieci w poszukiwaniu własnych sposobów działania i rozwiązywania problemów.
- Zachęcanie do eksperymentowania z materiałami, dźwiękami, kolorami, ruchem.
- Rozwijanie inicjatywy i pomysłowości w zabawach tematycznych i konstrukcyjnych.
- Kształtowanie otwartości na nowe doświadczenia i aktywności.
- Budowanie wiary we własne możliwości twórcze poprzez pozytywne wzmacnianie.

III. **METODY PRACY Z DZIEĆMI (1.1.2)**

Metody pracy stosowane w żłobku mają na celu **całościowe wspieranie rozwoju dziecka** — emocjonalnego, społecznego, poznawczego, ruchowego, językowego i twórczego — w atmosferze **bezpieczeństwa, akceptacji i partnerstwa**. Zgodnie z obowiązującymi standardami, opiekun powinien organizować sytuacje edukacyjne poprzez zabawę, obserwację, wspólne odkrywanie i dialog.

1. **Metody czynne (aktywne uczestnictwo dziecka)**

Metody te sprzyjają doświadczaniu, eksperymentowaniu i samodzielnemu działaniu dziecka zgodnie z jego naturalną potrzebą aktywności.

Przykłady metod czynnych:

- Zabawy tematyczne („dom”, „sklep”, „na spacerze”, „w kuchni”) – rozwój społeczny i językowy.
- Zabawy manipulacyjne i konstrukcyjne – klocki, układanki, pudełka sensoryczne, woda, piasek.
- Zabawy badawcze i eksperymenty sensoryczne – odkrywanie faktur, smaków, zapachów, dźwięków.
- Zabawy ruchowe i muzyczno-ruchowe – reagowanie na rytm, taniec, tor przeszkód, gimnastyka.
- Codzienne czynności samoobsługowe (jedzenie, ubieranie, higiena) – jako okazje edukacyjne, nie tylko rutynowe działania.

2. **Metody słowne (komunikacja i rozwój języka)**

Metody te służą budowaniu więzi emocjonalnej, rozwijaniu języka, myślenia i wyobraźni oraz wspieraniu rozwoju emocjonalno-społecznego.

Przykłady metod:

- Rozmowa kierowana i swobodna – codzienna komunikacja podczas zabaw, posiłków, przewijania.
- Czytanie bajek, wierszyków, rymowanek – rozwój mowy, słuchu fonematycznego i koncentracji.
- Bajkoterapia – czytanie i omawianie opowiadań wspierających emocjonalny rozwój dziecka.
- Zabawy słowne – powtarzanie dźwięków, rymów, wyliczanek, zabawy logorytmiczne.
- Komentowanie działań dziecka przez dorosłego – wspieranie rozumienia języka i budowanie poczucia bezpieczeństwa („Widzę, że chcesz podać lalce kubek”).

3. **Metody oglądowe (doświadczenie i obserwacja)**

Oparte na bezpośrednim poznawaniu świata przez zmysły — fundamentalne dla rozwoju dzieci do lat 3.

Przykłady metod:

- Pokaz i obserwacja – oglądanie zwierząt, roślin, zjawisk pogodowych, przedmiotów codziennego użytku.
- Spacer, wycieczka, zajęcia w ogrodzie – obserwacja przyrody, ruch, doświadczenie przestrzeni.
- Pokaz czynności dorosłego – np. jak posprzątać zabawki, umyć ręce, założyć kurtkę.
- Kąciki tematyczne – np. „kuchnia”, „warsztat”, „kącik przyrodniczy”.
- Oglądanie ilustracji, zdjęć, krótkich filmów – rozwijanie słownictwa i wyobraźni.

4. **Metody ekspresyjne (wyrażanie siebie i emocji)**

Pozwalają dziecku ekspresyjnie wyrażać emocje, przeżycia i pomysły poprzez różnorodne formy artystyczne.

Przykłady metod:

- Zabawy plastyczne – malowanie palcami, stemplowanie, lepienie, wydzieranie, wyklejanie.
- Zabawy muzyczne – śpiewanie prostych piosenek, gra na instrumentach, rytmizacja.
- Zabawy taneczne – spontaniczne ruchy do muzyki, taniec z rekwizytami (szarfy, chusty).
- Zabawy teatralne i dramowe – naśladowanie zwierząt, postaci, emocji.

— Tworzenie prac plastycznych na podstawie opowiadań i bajek.

5. Metody wspierające rozwój społeczno-emocjonalny

Metody oparte na relacji, empatii i uważnej obecności dorosłego, zgodnie z zasadą „bliskości i zrozumienia”.

Przykłady metod:

- Modelowanie zachowań – dorosły daje przykład współpracy, empatii, kultury osobistej.
- Zachęcanie i pochwała – pozytywne wzmacnianie i budowanie poczucia własnej wartości.
- Uważne towarzyszenie – opiekun reaguje na sygnały dziecka, wspiera emocje zamiast je oceniać.
- Metoda „bliskości fizycznej i emocjonalnej” – dotyk, przytulenie, ciepły ton głosu, kontakt wzrokowy.
- Budowanie rytuałów – przewidywalne pory dnia, przywitania, pożegnania, wspólne śpiewanie.

6. Metody relaksacyjne i wyciszające

Pomagają dzieciom regulować emocje, odpocząć po aktywności i odnaleźć spokój.

Przykłady metod:

- Ciche słuchanie muzyki relaksacyjnej lub odgłosów natury.
- Proste ćwiczenia oddechowe i rozciągające – w formie zabawy („nadmuchujemy balonik”).
- Czytanie bajek relaksacyjnych i bajek terapeutycznych.
- Masażyki, zabawy dotykowe („Idzie myszka po brzuszku”).
- Zabawy wyciszające z piłeczkami, chustą, światłem.

7. Metody współpracy z rodzicami

Rodzice są pierwszymi wychowawcami dziecka – ich udział w życiu żłobka jest kluczowy.

Przykłady metod:

- Rozmowy indywidualne i konsultacje – wymiana informacji o potrzebach dziecka.
- Zajęcia otwarte, warsztaty rodzinne, wspólne święta i konkursy.
- Włączenie rodziców w proces adaptacji i tworzenie wspólnych zasad opieki.
- Karty obserwacji rozwoju dziecka udostępniane rodzicom.

ROZWIJANIE POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI DO GRUPY ORAZ ZAINTERESOWANIE INNYMI POPRZECZ:

- aranżowanie przestrzeni w sposób sprzyjający interakcji i obserwacji rówieśników – poprzez podział sali na kilka funkcjonalnych stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały;
- umożliwienie dzieciom widzenia, tego co robią inne osoby, naśladowania ich działań, podejmowania wspólnych aktywności lub samodzielnego dołączania do zabawy;
- kultywowanie rytuałów codzienności, które budują poczucie wspólnoty i przewidywalności dnia, m.in.:
 - wspólne powitanie i pożegnanie z wykorzystaniem piosenki, gestu lub zabawy integrującej,
 - wspólna realizacja stałego planu dnia, który zawiera powtarzające się elementy aktywności (np. poranne kręgi, zabawy ruchowe, wspólne sprzątanie po zabawie).

Rytuały te pomagają dzieciom rozumieć strukturę dnia, wzmacniają poczucie bezpieczeństwa i przynależności;

- włączanie dzieci w tworzenie i dekorowanie przestrzeni sali, np. poprzez wspólne wieszanie prac plastycznych, przygotowywanie ozdób sezonowych, wybór miejsca na kąciki tematyczne. Udział w takich działaniach wzmacnia identyfikację dziecka z grupą i przestrzenią, w której przebywa;
- modelowanie pozytywnych interakcji społecznych przez personel – poprzez wspólne uczestnictwo w zabawach z dziećmi, demonstrowanie współpracy, empatii i pomocy wobec innych (dorosły staje się wzorem komunikacji, dzielenia się, czekania na swoją kolej i rozwiązywania drobnych konfliktów w sposób spokojny i wspierający);
- wykorzystywanie wiedzy o indywidualnych cechach dzieci – temperamencie, potrzebach emocjonalnych, stylu zabawy i zainteresowaniach – w celu angażowania ich we wspólne aktywności;
- dobór zabawek i form działań umożliwiający dzieciom współdziałanie, wymianę pomysłów i kontakt emocjonalny;
- wspieranie relacji rówieśniczych – organizowanie zabaw integrujących, takich jak: zabawy w parze lub w małych grupach, wspólne budowanie, tańce w kole, zabawy z chustą animacyjną, wspólne śpiewanie czy ruchowe gry zespołowe;
- zachęcanie dzieci do komunikowania się i okazywania emocji w kontaktach z innymi – nazywanie uczuć, rozmowę o tym, co dziecko czuje lub co zrobiło wspólnie z innymi („Zobacz, jak razem z Kubusiem zbudowaliście wieżę”).

- Organizacja przestrzeni i codziennego rytmu dnia poprzez tworzenie kącików do wspólnej zabawy i współdziałania; zapewnienie dzieciom możliwości wyboru zabawy i partnera; stwarzanie sytuacji wymagających współpracy (np. wspólne porządkowanie, nakrywanie do stołu). Przestrzeń sprzyja kontaktom i współdziałaniu: małe stoliki, wspólne dywaniki, dostępność zabawek i materiałów dla kilku dzieci jednocześnie.

- Modelowanie właściwej komunikacji: używanie przez opiekuna spokojnego, zrozumiałego języka; pokazywanie, jak słuchać innych i jak mówić o swoich uczuciach; reagowanie spokojnie na konflikty – tłumaczenie, nazywanie emocji. Opiekun jest wzorem komunikacji: używa komunikatów typu „ja”, unika oceniania, zachęca do rozmowy.

- Wspieranie komunikacji między dziećmi poprzez: zachęcanie dzieci o zwracania się do siebie po imieniu; włączeni dzieci w krótkie rozmowy, wspólne śpiewania, opowiadanie; pomoc wyrażaniu potrzeb słowami („powiedz: ja też chcę klocki”). Opiekun pośredniczy w kontaktach, pomagając dzieciom uczyć się mówić i słuchać.

- Wspólne zabawy rozwijające współpracę: organizowanie zabaw wymagających wspólnego działania (turlanie piłki, budowanie wieży z klocków, wspólne taneczne zabawy); włączanie dzieci w proste zadania grupowe. Zabawy prowadzone w małych grupkach, z możliwością powtarzania i doświadczania wspólnego sukcesu.

- Rozwiązywanie konfliktów i sytuacji trudnych poprzez: pomoc w rozwiązywaniu sporów poprzez rozmowę i wskazanie alternatyw; zachęcanie do wyrażania emocji i potrzeb słowami

Wskazówki
metodyczne
sprzyjające
rozwojowi u
dzieci poczucia
przynależności
do grupy oraz
zainteresowania
innymi
(6.1)

Zadania
personelu
wspierające
współpracę i
komunikację w
grupie
(6.3)

zamiast gestami; pokazywanie sposobów naprawienia relacji („powiedz przepraszam”, „zaproponuj wspólną zabawę”). Opiekun reaguje spokojnie, z empatią, bez oceniania. Konflikty traktuje jako okazję do nauki społecznych zachowań.

- Wzmacnianie pozytywnych zachowań poprzez: chwalenie dzieci za współdziałanie, dzielenie się i pomoc kolegom; podkreślanie pozytywnych przykładów współpracy („Zobaczcie, jak pięknie razem budujecie!”). Wzmocnienie pozytywne – pochwała, uśmiech, przytulenie, wspólne cieszenie się efektem.
- Budowanie poczucia wspólnoty grupowej poprzez wprowadzanie rytuałów grupowych (np. wspólne powitanie dnia, piosenka na rozpoczęcie i zakończenie zajęć); wspólne celebrowanie sukcesów dzieci; tworzenie atmosfery akceptacji i wzajemnego szacunku.

ORGANIZACJA ŚRODOWISKA EDUKACYJNEGO POPRZEZ

- umożliwienie dzieciom zabawy w kąciakach tematycznych dostosowanych do wieku dzieci oraz ich potrzeb (14.1);
- zapewnienie dzieciom dostępu do bezpiecznych, różnorodnych materiałów i przedmiotów codziennego użytku, które mogą samodzielnie badać, porównywać i eksplorować;
- dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci;
- aranżowanie przestrzeni w sposób sprzyjający obserwowaniu zjawisk i zmian w otoczeniu;
- udostępnianie materiałów o zróżnicowanych kształtach, kolorach, fakturach, ciężarze, zapachu – umożliwiających wielozmysłowe poznawanie świata;
- włączanie do codziennej organizacji dnia doświadczeń przyrodniczych – spacer, obserwacje pogody, zabawy na świeżym powietrzu;
- unikanie nadmiaru gotowych zabawek – preferowanie przedmiotów otwartego zastosowania, które pobudzają eksperymentowanie.

ROLA OPIEKUNA W PROCESIE POZNAWCZYM

- bycie uważnym towarzyszem dziecka w procesie odkrywania – nie instruowanie, lecz wspieranie jego aktywności poprzez obserwację, pytania i komentarz;
- zachęcanie do samodzielnych prób i eksperymentów – umożliwianie dziecku popełniania błędów i uczenia się przez doświadczenie;
- wzmacnianie poczucia sprawstwa – podkreślanie efektów działań dziecka („to ty nałapałaś wodę, dlatego pływają kacuszki”);
- unikanie zbyt szybkiego podawania odpowiedzi – stymulowanie dzieci do poszukiwania rozwiązań („jak myślisz, dlaczego...?”);
- dbanie o bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne podczas eksploracji, przy jednoczesnym pozostawianiu przestrzeni na samodzielność i odkrywanie.

ROZWIJANIE MYŚLENIA PRZYCZYNOWO-SKUTKOWEGO

- zachęcanie dzieci do samodzielnego eksperymentowania i odkrywania zależności – np. „co się stanie, gdy wlejesz wodę do kubka?”, „co się wydarzy, jeśli potrząsniesz pudełkiem z ryżem?”, opisywanie tego co robi dziecko, co się dzieje z badanymi przez nie materiałami;
- umożliwianie doświadczania skutków własnych działań – przesuwania, mieszania, łączenia, upuszczania, przelewania, otwierania i zamykania;
- komentowanie z dzieckiem zaobserwowanych zmian i zjawisk, np. „piasek jest mokry, bo polapała go wodą”, „kiedy potrząśniesz butelką, kuleczki się ruszają”;
- stwarzanie sytuacji, w których dziecko może porównywać (większy–mniejszy, cięższy–lżejszy, ciepły–zimny) i dostrzegać różnice i podobieństwa;
- wprowadzanie pojęć określających przyczyny i skutki działań („bo”, „dlatego że”, „potem”) w prostych rozmowach z dzieckiem.

ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI OBSERWACJI I DOŚWIADCZANIA ŚWIATA

- kierowanie uwagi dzieci na szczegóły i zmiany zachodzące w otoczeniu: „zobacz, liście spadają z drzewa”, „śnieg się topi”, „balonik się powiększył”;

Wskazówki
metodyczne dla
personelu
sprzyjające
poznawaniu i
doświadczaniu
świata przez
dzieci
(7.1, 2.10, 2.11)

Wskazówki
metodyczne
wspierające
myślenie
przyczynowo –
skutkowe
(7.2.1)

Wskazówki
metodyczne
wspierające
nabywanie

umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata (7.2.2, 2.10, 2.11)	— wykorzystywanie spacerów i wycieczek jako okazji do obserwacji przyrody, ruchu ulicznego, pracy ludzi, zjawisk pogodowych; — organizowanie zabaw w porównywanie i klasyfikowanie – np. segregowanie klocków według koloru, kształtu, wielkości; — prowadzenie prostych doświadczeń sensorycznych – np. mieszanie kolorów, obserwacja roztopiania lodu, wrzucanie przedmiotów do wody i obserwacja, co tonie, a co pływa; — wykorzystywanie luster, lup, przezroczystych pojemników i prostych narzędzi obserwacyjnych, które zachęcają do skupienia uwagi i zadawania pytań.
Wskazówki metodyczne wspierające nabywanie umiejętności używania określeń dla cech przedmiotu (7.2.3)	ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI UŻYWANIA OKREŚLEŃ OPISUJĄCYCH CECHY PRZEDMIOTÓW I ZJAWISK — stosowanie bogatego, opisowego języka w codziennych rozmowach z dziećmi: „piłka jest okrągła i gładka”, „jabłko pachnie słodko”, „kubek jest cięższy od łyżki”; — zachęcanie dzieci do nazywania i porównywania przedmiotów z wykorzystaniem prostych przymiotników (np. duży, mały, twardy, miękki, czerwony, zimny); — włączanie w zabawy językowe i sensoryczne określeń dotyczących barwy, kształtu, faktury i zapachu; — komentowanie działań dziecka, by wzbogacać jego słownik i rozumienie pojęć: „włożyłeś do wody gąbkę – zrobiła się mokra i ciężka”, „ta kostka lodu jest zimna i śliska”. — wprowadzanie nowych słów w sposób naturalny – poprzez powtarzanie i odnoszenie ich do konkretnego doświadczenia dziecka.
Wskazówki metodyczne wspierające nabywanie umiejętności używania określeń przestrzennych (7.2.4)	WSPIERANIE UŻYWANIA OKREŚLEŃ PRZESTRZENNYCH — tworzenie codziennych sytuacji, w których dziecko może doświadczyć położenia przedmiotów w przestrzeni – np. chowanie zabawek „pod”, „na”, „za”, „obok”, „w środku”; — wprowadzanie określeń przestrzennych w sposób naturalny, poprzez komentowanie działań dziecka: „Książka leży na stole”, „Miś schował się pod kocem”, „Stań obok mnie”; — zachęcanie do wykonywania prostych poleceń ruchowych związanych z kierunkiem i położeniem: „Połóż piłkę pod krzesłem”, „Włóż klocek do pudełka”, „Stań za mną”, „Podaj lalce kubek, który jest na półce”; — stosowanie zabaw językowo-ruchowych, które pomagają dzieciom rozumieć i używać określeń przestrzennych, np.: „Idź po śladzie” (na dywanie lub w Sali), „Kto stoi za mną?”, „Gdzie ukrył się miś?”, „Wysoko–nisko”, „Blisko–daleko”, „W prawo–w lewo”; — wykorzystywanie pacynek, lalek, figurek i klocków do tworzenia prostych scenek obrazujących relacje przestrzenne („miś siedzi na krześle, lalka pod stołem”); — utrwalanie pojęć przestrzennych poprzez ilustracje, książeczki i zabawy z planszami, w których dziecko wskazuje położenie przedmiotów („Gdzie jest kotek? Na dachu czy pod stołem?”); — wprowadzanie pojęć kierunkowych w ruchu – zabawy muzyczno-ruchowe: „podskocz w górę”, „ukłoń się w dół”, „zrób krok w bok”, „zrób kółeczko w prawo”; — zachęcanie dzieci do samodzielnego używania pojęć przestrzennych poprzez pytania otwarte: „Gdzie położyłeś klocek?”, „Kto stoi obok ciebie?”, „Co jest za tobą?”.
Wskazówki metodyczne dla personelu wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się (8.1)	WSPIERANIE ROZWOJU GOTOWOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI DO POROZUMIEWANIA SIĘ UWZGLĘDNIAJĄC 1) mówienie do dzieci (8.1.1) — zapewnienie dziecku kontaktu z językiem poprzez częste i naturalne mówienie w codziennych sytuacjach – podczas zabawy, posiłku, przewijania czy spaceru; — używanie spokojnego, wyraźnego tonu głosu, prostych zdań i słów adekwatnych do wieku dziecka; — nazywanie czynności, przedmiotów i emocji dziecka w czasie rzeczywistym – np. „Nakładasz buciki”, „Widzisz dużego psa”, „Jesteś zadowolony, bo udało się zbudować wieżę”; — stosowanie komunikatów pozytywnych i opisowych, zamiast ocen i poleceń („Widzę, że próbujesz”, zamiast „Nie tak!”);

- włączanie elementów muzyki, rytmu i ruchu w codzienne zabawy – taniec z chustami, śpiewanie prostych piosenek, gra na instrumentach dziecięcych lub domowych;
- organizowanie zabaw teatralnych i dramowych – naśladowanie zwierząt, postaci, emocji, scen z życia codziennego;
- zachęcanie dzieci do wyrażania emocji i nastrojów poprzez kolory, gest, mimikę i dźwięk;
- inspirowanie działań twórczych poprzez opowiadania, bajki, wierszyki i obrazy;
- umożliwianie indywidualnej ekspresji – niepoprawianie prac dzieci, nie narzucanie schematów („tak ma wyglądać drzewo”), lecz akceptowanie każdej formy wyrazu.
- Wspieranie spontaniczności i radości tworzenia – stawianie na proces, a nie efekt;
- dbanie o to, aby twórczość dziecka była zintegrowana z zabawą, ruchem i działaniem, a nie odrębną, „zadającą” formą aktywności;
- zapewnienie dostępu do różnorodnych materiałów plastycznych, muzycznych i ruchowych (papier, tkaniny, farby, kredki, gąbki, instrumenty, rekwizyty, naturalne materiały);
- aranżowanie przestrzeni sprzyjającej ekspresji – kącik plastyczny, muzyczny, teatralny lub sensoryczny dostępny w ciągu dnia;
- umożliwianie pracy w różnych pozycjach – siedzącej, stojącej, na podłodze, przy stoliku, w plenerze;
- zapewnienie wystarczającej ilości czasu na dokończenie działań twórczych – unikanie pośpiechu i przerywania zabawy;
- dbanie o swobodną atmosferę – brak ocen, porównań i presji na efekt estetyczny;
- stosowanie pozytywnego wzmocnienia – docenianie zaangażowania, pomysłu, wysiłku, a nie porównywanie wyników;
- włączanie elementów przyrody i materiałów naturalnych (liście, kamyki, patyki, woda, piasek) w zabawy twórcze;
- uwzględnianie indywidualnych potrzeb i zainteresowań dzieci – umożliwianie wyboru tematu, narzędzi, materiałów i tempa pracy;
- tworzenie możliwości wspólnego działania – wspólne malowanie, śpiew, budowanie, inscenizacje z rówieśnikami i personelem;
- organizowanie sytuacji, w których dzieci mogą obcować z kulturą i sztuką w sposób dostosowany do wieku:
 - słuchanie muzyki (klasycznej, ludowej, dziecięcej),
 - oglądanie ilustracji, obrazów, zdjęć, książek artystycznych,
 - uczestnictwo w mini-przedstawieniach, teatrzykach, koncertach dziecięcych,
 - kontakt z twórczością dorosłych i rówieśników;
- zapewnienie codziennego dostępu do książek i ilustracji w zasięgu wzroku dziecka – tworzenie „kącika książki” z bezpiecznych materiałów;
- włączanie w codzienne działania elementów tradycji i dziedzictwa kulturowego – piosenek, wierszy, zabaw ludowych, symboli świątecznych, zwyczajów rodzinnych;
- umożliwianie dzieciom współtworzenia środowiska estetycznego – ozdabianie sali własnymi pracami, dekorowanie przestrzeni wspólnych;
- wykorzystywanie lokalnych zasobów kultury – kontakt z biblioteką, domem kultury, galerią, udział w wydarzeniach dla najmłodszych (np. teatrzyki, koncerty);
- utrwalanie przeżyć kulturalnych poprzez rozmowy, rysowanie, odgrywanie scen i wspólne śpiewanie;
- dbanie o dostępność wytworów kultury w codziennym środowisku dziecka – muzyka w tle, książki na półkach, materiały plastyczne w zasięgu ręki;
- włączanie rodziców w przekazywanie dzieciom elementów własnej kultury rodzinnej – wspólne świętowanie, opowiadanie o tradycjach, udział w uroczystościach żłobkowych.
- W pomieszczeniach przeznaczonych dla dzieci nie stosuje się muzyki ani radia jako stałego tła akustycznego (14.4)

Pozostałe
wskazówki
metodyczne

Dźwięki, muzyka oraz śpiew wprowadzane są celowo i w określonym kontekście edukacyjnym – podczas zajęć muzycznych, zabaw rytmicznych, relaksacyjnych lub wspólnych śpiewów. Stałe tło dźwiękowe może powodować przebodźcowanie i utrudniać koncentrację, dlatego w codziennej pracy dba się o akustyczny spokój, harmonię i czytelność komunikacji między dorosłym a dzieckiem.

- W pomieszczeniach, w których przebywają dzieci, zawsze zapewniony jest dostęp do wody pitnej w każdej chwili dnia **{14.3}**

Dzieci mają możliwość samodzielnego sięgania po wodę lub proszenia o nią, niezależnie od pory posiłków. Zapewnienie dostępności wody wspiera prawidłowe nawyki zdrowotne, samoregulację organizmu oraz poczucie samodzielności. Naczynia z wodą i kubeczki powinny być ustawione w bezpiecznym, łatwo dostępnym miejscu, dostosowanym do wzrostu i możliwości dzieci.

V. HARMONOGRAM DNIA (1.1.3)

*GODZINY

STAŁE ELEMENTY DNIA

ZMIENNE ELEMENTY DNIA

Schodzenie się dzieci.

6.00 – 8.00

- zabawy swobodne według zainteresowań dzieci,
- zabawy integracyjne, ruchowe, ze śpiewem,
- indywidualne zabawy edukacyjne z opiekunkami,
- możliwość konsultacji rodziców z opiekunkami.

Przygotowanie do śniadania, śniadanie:

8.00. – 9.00

- czynności higieniczne i pielęgnacyjne, przy zachowaniu intymności dziecka ***
- wdrażanie elementów higieny osobistej,
- kształtowanie umiejętności samoobsługowych
- rozwijanie samodzielności podczas posiłków (

Pobyt na powietrzu (2.10, 2.11, 13.5)/ spacer/ zabawy ruchowe w ogrodzie/ zabawy na placu zabaw/**

9.00 – 11.00

Zabawy edukacyjno – rozwojowe:

- zajęcia zorganizowane stymulujące rozwój psychoruchowy dziecka,
- zabawy ruchowe koordynujące całe ciało dziecka, kształtujące i doskonalące zmysł równowagi,
- zabawy plastyczne,
- zabawy z elementami muzykoterapii,
- zabawy logopedyczne, wspierające rozwój mowy,
- zabawy manipulacyjne i paluszkowe,
- zabawy parateatralne,
- cicha aktywność na dywanie.

11.00 – 12.00

Przygotowanie do obiadu, obiad:

*GODZINY	STAŁE ELEMENTY DNIA	ZMIENNE ELEMENTY DNIA
	— czynności higieniczne i pielęgnacyjne, przy zachowaniu intymności dziecka ***, — wdrażanie elementów higieny osobistej, — kształtowanie umiejętności samoobsługowych — rozwijanie samodzielności podczas posiłków Przygotowanie do odpoczynku, odpoczynek (2.6): — czynności higieniczne i pielęgnacyjne, przy zachowaniu intymności dziecka*** — trening czystości — rozwijanie samodzielności — umożliwienie odpoczynku	— czas na indywidualne rozmowy rodziców z opiekunkami.
12.00 – 14.00		
14.00 – 14.30	Przygotowanie do podwieczorku, podwieczorek: — czynności higieniczne i pielęgnacyjne, przy zachowaniu intymności dziecka *** (2.7) — wdrażanie elementów higieny osobistej, — kształtowanie umiejętności samoobsługowych, — rozwijanie samodzielności podczas posiłków (2.8)	
	Rozchodzenie się dzieci do domów	
14.30 – 16.00		— zabawy swobodne, — zabawy tematyczne - rozwijające indywidualne zdolności i zainteresowania dzieci, — zabawy ruchowe, — zabawy manipulacyjne, — zabawy paluszkowe, — zabawy rozwijające spostrzegawczość, zabawy konstrukcyjne, — zabawy w kącikach, zainteresowań, — cicha aktywność na dywanie , — czas na indywidualne rozmowy rodziców z opiekunkami.

* podane godziny są godzinami orientacyjnymi;

** w wyjątkowych sytuacjach związanych z wysokim poziomem smogu lub niedogodnymi warunkami atmosferycznymi dzieciom proponuje się inne aktywności ;

*** czynności higieniczne i pielęgnacyjne wykonywane są zawsze, gdy zachodzi taka potrzeba, a nie tylko w podanych ramach czasowych.

VI. CELEBRACJA ŚWIĄT I INNYCH WAŻNYCH WYDARZEŃ (6.4)

Celebruujemy święta ważne dla dzieci we współpracy z rodzicami. Celebracje mają charakter **zabawowy i integracyjny**, często połączone są z pracami plastycznymi, muzyką, poczęstunkiem, wspólnym śpiewem i udziałem rodziców. Najczęściej wspólnie świętujemy w okolicach Bożego Narodzenia i Świąt Wielkanocnych. Pamiętamy także o dniu Babci i Dziadka oraz celebrujemy Dzień Rodziny, połączony z Dniem Dziecka, Dniem Mamy i Dniem Ojca. Ponadto w naszym żłobku obchodzimy urodziny dzieci oraz święta nietypowe m.in. Dzień Kropki, Dzień Pluszowego Misia, Dzień osób z Zespołem Downa czy Dzień Autyzmu. Stanowią one istotny element pracy opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnej. Ich celem jest kształtowanie tożsamości kulturowej, społecznej

i emocjonalnej dziecka, rozwijanie poczucia wspólnoty, a także budowanie więzi między dziećmi, personelem i rodzinami. Obchody świąt organizowane są w sposób dostosowany do wieku i możliwości dzieci do lat 3, z poszanowaniem ich wrażliwości, potrzeb emocjonalnych oraz rodzinnych przekonań i tradycji.

VII. PRZYKŁADOWE AKTYWNOŚCI (1.1.4)

1. UMOŻLIWIENIE DZIECIOM PODEJMOWANIA DECYZJI W SPRAWACH ICH DOTYCZĄCYCH (6.2.1)

Dzieci mają prawo do aktywnego uczestnictwa w życiu grupy i podejmowania decyzji w sprawach, które ich dotyczą. W żłobku tworzone są sytuacje sprzyjające dokonywaniu wyborów, wyrażaniu opinii oraz podejmowaniu inicjatywy w codziennych działaniach.

- stwarzanie możliwości dokonywania wyboru zabawki, miejsca zabawy lub aktywności, którą dziecko chce się zająć;
- proponowanie prostych wyborów dostosowanych do wieku i możliwości rozwojowych („chcesz budować z klocków czy rysować?”);
- umożliwianie dzieciom decydowania o sposobie uczestnictwa w zajęciach – obserwacja, udział aktywny lub chwilowe wycofanie się z zabawy;
- pozostawianie dziecku czasu na podjęcie decyzji, bez pośpiechu i presji dorosłych;
- włączanie dzieci w planowanie prostych elementów dnia – wybór piosenki powitalnej, miejsca spaceru, kolejności zabaw;
- zachęcanie dzieci do wyrażania opinii i oceniania własnych działań w sposób dostosowany do wieku („co najbardziej ci się dziś podobało?”, „która zabawa była dla ciebie najfajniejsza?”);
- umożliwianie dzieciom podejmowania różnych ról w zabawach tematycznych („dom”, „sklep”, „na spacerze”), co wspiera rozwój empatii i rozumienie perspektywy innych.

**Aktywności
wspierające
rozwój
autonomii
(6.2)**

2. ZWIĘKSZENIE SAMODZIELNOŚCI DZIECI (6.2.2)

Rozwijanie samodzielności dzieci odbywa się poprzez codzienne działania i sytuacje, które pozwalają im działać niezależnie, w atmosferze zaufania i wsparcia. Dorosły towarzyszy dziecku, nie wyręczając go, lecz wspierając i wzmacniając jego poczucie kompetencji.

- pozostawianie dzieciom czasu na samodzielne wykonanie czynności, takich jak ubieranie się, spożywanie posiłków, mycie rąk czy sprzątanie po zabawie;
- zachęcanie do samodzielnego korzystania z materiałów i zabawek – sięganie po nie, odkładanie na miejsce, wybieranie narzędzi do pracy plastycznej;
- stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą pomagać sobie nawzajem – np. podać zabawkę, pomóc w rozbieraniu lub nakładaniu bucików;
- wspieranie dzieci w samodzielnym rozwiązywaniu konfliktów poprzez rozmowę, komunikowanie potrzeb i poszukiwanie wspólnych rozwiązań;
- opiekun udziela wsparcia dopiero wtedy, gdy dzieci nie potrafią samodzielnie znaleźć wyjścia z sytuacji;
- włączanie dzieci w czynności porządkowe i organizacyjne – układanie książek, rozkładanie poduszek, podlewanie kwiatów, karmienie zwierzątka w sali;
- dbanie o atmosferę akceptacji, w której błędy traktowane są jako naturalny element uczenia się, a nie powód do oceny;
- wzmacnianie pozytywnych zachowań komunikatem opisowym („widzę, że sam nałaleś wodę”, „świetnie, że spróbowałeś jeszcze raz zapiąć zamek”).

**Aktywności
wspierające
poznawanie i
doświadczenie**

1. WSPIERANIA MYŚLENIA PRZYZYNOWO – SKUTKOWEGO (7.2.1)

Działania oparte na obserwowaniu efektów własnych działań i zjawisk zachodzących w otoczeniu. Opiekun stwarza sytuacje sprzyjające eksperymentowaniu, obserwacji i odkrywaniu zależności między przyczyną a skutkiem.

**otaczającego
świata
(7.2, 2.11)**

- organizowanie zabaw manipulacyjnych i badawczych, takich jak przelewanie wody, przesypywanie kaszy, mąki lub piasku, obserwowanie, co się dzieje po wykonaniu danej czynności;
- zabawy w wprawianie przedmiotów w ruch – turlanie piłki, popychanie samochodzików, zrzucanie przedmiotów z wysokości i obserwowanie ich reakcji;
- eksperymenty sensoryczne, np. mieszanie kolorów w wodzie, topnienie lodu, rozpuszczanie cukru, woda i olej, z towarzyszącym komentarzem dorosłego;
- budowanie wież z klocków i obserwowanie, co się dzieje, gdy konstrukcja staje się zbyt wysoka – rozmowa o przyczynie przewrócenia;
- obserwowanie zmian w przyrodzie, np. rosnącej rośliny, deszczu spadającego na ziemię, śniegu topniejącego w dłoni;
- zabawy z zabawkami interaktywnymi: naciskanie przycisku, przekręcanie, wciskanie, otwieranie i zamykanie pudełek – z odkrywaniem efektu działania;
- komentowanie obserwowanych skutków działań: „wieża się przewróciła, bo była wysoka”, „woda się rozlała, gdy przechyliłaś kubek”.

**2. ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI OBSERWACJI I DOŚWIADCZANIA OTACZAJĄCEGO ŚWIATA
(7.2.2, 2.10, 2.11)**

Działania ukierunkowane na rozwijanie spostrzegawczości, ciekawości i zdolności do uważnego poznawania otoczenia poprzez wszystkie zmysły. Opiekun umożliwia dzieciom bezpośredni kontakt z materiałami, zjawiskami i procesami zachodzącymi w środowisku.

- spacerowanie i obserwacje w ogrodzie – przyglądanie się liściom, owadom, chmurom, kałużom, roślinom i ich zmianom w ciągu pór roku;
- tworzenie kącika przyrodniczego w sali – eksponowanie naturalnych materiałów (kamienie, szyszki, kasztany, patyki, muszle), umożliwienie ich dotykania i badania.
- organizowanie zabaw sensorycznych – poznawanie zapachów przypraw, faktur materiałów, temperatury przedmiotów;
- obserwowanie zjawisk podczas prostych doświadczeń: znikanie wody, roztopianie kostek lodu, pojawianie się bąbelków po dodaniu sody do octu;
- zabawy w obserwatora – „co się zmieniło?” (usunięcie jednego z przedmiotów z zestawu, odnajdywanie różnic);
- korzystanie z lupy, luster i pojemników przezroczystych – przyglądanie się szczegółom i własnemu odbiciu;
- zachęcanie dzieci do nazywania i opowiadania o tym, co widzą, z wykorzystaniem pytań: „co zauważyłeś?”, „jak to wygląda?”, „co się zmieniło?”.

3. ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI UŻYWANIA OKREŚLEŃ DLA CECH PRZEDMIOTÓW (7.2.3)

Działania ukierunkowane na rozwój języka i umiejętność opisywania rzeczywistości poprzez nazywanie właściwości i porównywanie cech przedmiotów. Opiekun wspiera rozwój słownika czynnego, opisując świat i wprowadzając przymiotniki w codziennych rozmowach.

- zabawy w porównywanie – duży–mały, ciężki–lekki, miękki–twardy, gładki–szorstki, zimny–ciepły;
- sortowanie przedmiotów według cech – kolor, kształt, wielkość, faktura (np. klocki, guziki, piłeczki);
- zabawy dotykowe i sensoryczne – odgadywanie, co znajduje się w woreczku, poprzez dotyk; nazywanie cech: „gładkie”, „okrągłe”, „szorstkie”;
- wspólne rozmowy podczas zabawy – komentowanie wyglądu i właściwości używanych przedmiotów: „twoja piłka jest czerwona i duża, a ta mała i zielona”;
- zabawy w dobieranie w pary – wyszukiwanie dwóch takich samych lub podobnych przedmiotów;
- wprowadzanie nowych określeń podczas działań praktycznych – „mokry ręcznik”, „ciepłe mleko”, „zimna woda”, „słodkie jabłko”;

- zabawy z barwami i materiałami – malowanie palcami, mieszanie kolorów, wyklejanki z różnorodnych faktur;
- 4. **ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI UŻYWANIA OKREŚLEŃ PRZESTRZENNYCH (7.2.4)**
Działania rozwijające orientację przestrzenną oraz umiejętność posługiwania się pojęciami określającymi położenie i kierunek. Opiekun włącza określenia przestrzenne w codzienną komunikację, zabawy ruchowe i manipulacyjne.
 - zabawy ruchowe z poleceniami przestrzennymi – „stań przed mną”, „usiądź obok”, „przejdź pod stołem”, „schowaj się za krzesłem”;
 - zabawy w chowanego z zabawkami – chowanie misia lub piłki w różnych miejscach i wspólne nazywanie: „miś jest pod poduszką”, „piłka leży za pudełkiem”;
 - tor przeszkód – przechodzenie przez obręcz, pod tunelem, wokół krzesła; dorosły nazywa położenie dziecka w przestrzeni;
 - zabawy konstrukcyjne z klockami – budowanie „na”, „pod”, „obok”, „między”, z towarzyszącym komentarzem opiekuna;
 - zabawy muzyczno-ruchowe z kierunkami – w górę, w dół, w prawo, w lewo, z użyciem piosenek i gestów;
 - oglądanie ilustracji i książeczek – wskazywanie położenia obiektów na obrazkach („kot siedzi na kanapie, pies pod stołem”);
 - porządkowanie przestrzeni sali – odkładanie zabawek na półki, do pudełek, z towarzyszeniem nazw miejsc: „klocki leżą na półce, samochody w koszyku”.
- 1. **ROZMOWY Z DZIEĆMI (8.2.1)**
 - prowadzenie rozmowy w formie naprzemiennej wymiany: słuchanie – mówienie – słuchanie, z zachowaniem uważności i szacunku wobec wypowiedzi dziecka;
 - wykorzystywanie każdej sytuacji dnia codziennego jako okazji do rozmowy – podczas zabawy, posiłku, czynności higienicznych czy przygotowań do spaceru;
 - zachęcanie dzieci do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami, emocjami i przeżyciami, zarówno tymi wspólnie doświadczanymi w grupie, jak i osobistymi;
 - wzmacnianie poczucia, że głos dziecka jest ważny – aktywne słuchanie, reagowanie i dopytywanie w sposób wspierający rozwój językowy i emocjonalny.
- 2. **KOMUNIKOWANIE SIĘ DZIECI ZE SOBĄ I PERSONELEM (8.2.2)**
 - organizowanie sytuacji sprzyjających wspólnym zabawom i rozmowom – tworzenie przestrzeni do naturalnego kontaktu między dziećmi;
 - wspieranie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi – poprzez zabawy tematyczne (np. „telefon”, „dom”, „przyjęcie”);
 - reagowanie na próby komunikacji dziecka – powtarzanie, rozwijanie i nazywanie jego komunikatów w sposób zachęcający do dalszego dialogu;
 - rozmawianie z dziećmi o tym, co aktualnie jest w centrum ich zainteresowania, podtrzymywanie rozmowy wokół ich aktywności i emocji;
 - udzielanie prostych, zrozumiałych wskazówek ułatwiających wzajemne porozumiewanie się, modelowanie właściwych form komunikacji.
- 3. **AKTYWNY UDZIAŁ DZIECI WE WSPÓLNYM CZYTANIU, SŁUCHANIU TEKSTÓW, UTWORÓW KSIĄŻEK (8.2.3)**
 - wprowadzanie i utrwalanie rytuału codziennego czytania – np. o stałej porze dnia – oraz wspólnych zabaw muzycznych i śpiewu;
 - wykorzystywanie krótkich wierszyków, rymowanek i piosenek do rozpoczynania, uatrakcyjniania i kończenia różnych aktywności (np. posiłków, zabaw, sprzątanía);
 - włączanie dzieci w czytanie i oglądanie książek obrazkowych – umożliwianie im dotykania, wskazywania, komentowania i zadawania pytań;
 - wspieranie aktywnego słuchania poprzez zadawanie pytań, powtarzanie fraz i wspólne odtwarzanie treści w formie ruchu, gestu lub dźwięku;
 - dbanie o przyjazną atmosferę podczas wspólnego czytania – bliski kontakt, spokojne tempo, możliwość skupienia i współuczestnictwa każdego dziecka.

- 1. ZABAWY ANGAŻUJĄCE ZMYŚŁY WZROKU, SŁUCHU, WĘCHU, DOTYKU I SMAKU (9.2.1)**
Opiekun tworzy sytuacje sprzyjające poznawaniu świata wszystkimi zmysłami, proponując dzieciom różnorodne aktywności, takie jak:
 - ścieżki sensoryczne – chodzenie boso po trawie, piasku, folii bąbelkowej, dywanie lub miękkich matach;
 - zabawy z wodą i piaskiem – przelewanie, przesypywanie, budowanie, mycie zabawek;
 - malowanie dłońmi i palcami – eksperymentowanie kolorem, fakturą i ruchem;
 - zabawy dźwiękiem – słuchanie i naśladowanie odgłosów natury, instrumentów, przedmiotów codziennego użytku;
 - zabawy zapachowe – wąchanie przypraw, owoców, kwiatów, liści;
 - zabawy smakowe – próbowanie kawałków owoców lub warzyw, rozpoznawanie smaków;
 - „koszyk skarbów” – eksplorowanie bezpiecznych przedmiotów o różnych fakturach, kształtach i ciężarze.
- 2. ZABAWY WSPIERAJĄCE ROZWÓJ MOTORYKI MAŁEJ (9.2.2)**
Opiekun organizuje zabawy rozwijające precyzję ruchów dłoni i palców, proponując dzieciom m.in.:
 - zabawy klockami i układankami – budowanie, dopasowywanie, sortowanie;
 - wyjmowanie i wkładanie elementów do pojemników – manipulowanie różnymi kształtami i rozmiarami;
 - przelewanie i nalewanie wody – używanie kubków, łyżek, lejków;
 - przesypywanie kaszy, ryżu, grochu za pomocą dłoni, łyżek, sitek;
 - zabawy papierem – darcie, zgniatanie, zwijanie, składanie;
 - malowanie pędzlem, gąbką lub palcem – ćwiczenie kontroli ruchów dłoni;
 - zabawy masami plastycznymi i sensorycznymi – ugniatanie, wałkowanie, odciskanie;
 - manipulacje drobnymi przedmiotami – przypinanie i odpinanie klamerek, naciskanie przycisków, dopasowywanie elementów.
- 3. ĆWICZENIA KOORDYNACJI WZROKOWO-RUCHOWEJ I RÓWNOWAGI (9.2.3)**
Opiekun zachęca dzieci do działań, które rozwijają precyzję ruchu, równowagę i orientację w przestrzeni, proponując m.in.:
 - chodzenie po śladach lub liniach ułożonych na podłodze;
 - samodzielne spożywanie posiłków – nabieranie, przenoszenie, manipulowanie sztućcami;
 - czynności higieniczne – samodzielne mycie rąk, wycieranie, odkładanie ręcznika;
 - ubieranie się – wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby, zapinanie rzepów;
 - porządkowanie zabawek – odkładanie do pudeł, sortowanie według koloru lub kształtu;
 - zabawy z piłką – turlanie, rzucanie, łapanie, kopanie;
 - zabawy ruchowe z wykorzystaniem torów przeszkód, równoważni, poduszek sensorycznych.
- 4. ZABAWY WSPIERAJĄCE CZUCIE GŁĘBOKIE ORAZ KSZTAŁTUJĄCE SCHEMAT WŁASNEGO CIAŁA (9.2.4)**
Opiekun proponuje dzieciom zabawy, które rozwijają świadomość ciała, napięcie mięśniowe oraz orientację w przestrzeni, takie jak:
 - turlanie się po materacu lub dywanie – samodzielnie lub z pomocą dorosłego;
 - huśtanie się na huśtawce, kocu lub dużej piŕce – doświadczanie ruchu i równowagi;
 - przeciskanie się przez tunel lub pod stolikiem – rozwijanie orientacji przestrzennej;
 - otulanie się w koc lub chustę – budowanie poczucia bezpieczeństwa i świadomości ciała;

- delikatne masaże i „masażyki paluszkowe” – np. „Idzie myszka po brzuszku”;
- naśladowanie ruchów dorosłego lub kolegów – np. „zrób tak jak ja”, „pokaż, jak się przeciągasz”;
- zabawy z lustrem – rozpoznawanie własnego odbicia, gestów i mimiki;
- zabawy paluszkowe – rytmiczne wierszyki z ruchem dłoni („Sroczka kaszkę warzyła”, „Tu paluszek, tam paluszek”).

5. AKTYWNOŚCI WSPIERAJĄCE ROZWÓJ SPRAWNOŚCI W ZAKRESIE DUŻEJ MOTORYKI (ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZABAW NA ŚWIEŻYM POWIETRZU (9.2.5)

- codzienne wychodzenie z dziećmi do ogrodu lub na plac zabaw oraz organizowanie aktywności ruchowych dostosowanych do wieku i możliwości dzieci;
- zachęcanie dzieci do swobodnego przemieszczania się w przestrzeni sali lub ogrodu – raczkowania, pełzania, wstawania, chodzenia, biegania, wspinalania się, zjeżdżania oraz skakania;
- organizowanie torów przeszkód sprzyjających rozwijaniu równowagi, koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz siły mięśniowej (np. przechodzenie przez tunel, pokonywanie niskich przeszkód, skakanie przez obręcze);
- proponowanie zabaw angażujących naturalne formy ruchu, takich jak: podskoki, przysiady, obroty, turlanie się, przeciąganie, pchanie i ciągnięcie lekkich przedmiotów;
- umożliwianie dzieciom samodzielnego podejmowania prób ruchowych, wspieranie ich w odkrywaniu własnych możliwości bez nadmiernego wyreczania;
- wykorzystywanie sprzętu ruchowego – piłek, tuneli, materacy, równoważni, chusty animacyjnej – do tworzenia atrakcyjnych zabaw ruchowych;
- włączanie do rytmu dnia prostych ćwiczeń porannych, zabaw muzyczno-ruchowych i elementów gimnastyki z rytmiką;
- proponowanie zabaw rozwijających orientację przestrzenną i świadomość ciała, np. zabawy z wykorzystaniem pojęć „na–pod–obok–przed”, zabawy „lustrzane odbicie”, taniec z gestem lub naśladowanie ruchów dorosłego;
- prowadzenie bieżącej obserwacji poziomu rozwoju motorycznego dzieci oraz dostosowywanie rodzaju i intensywności aktywności do ich potrzeb, możliwości i aktualnego samopoczucia.

1. DZIAŁANIA ZACHĘCAJĄCE DZIECI DO

1) Działania zachęcające do wyrażania twórczej ekspresji (10.2.1)

- malowanie palcami i dłońmi – swobodne eksperymentowanie kolorem i ruchem;
- tworzenie muzyki z prostych instrumentów (bębenki, grzechotki, kastaniety) lub przedmiotów codziennych;
- improwizacja ruchowa do muzyki – interpretacja dźwięków ciałem, zmiana tempa i rytmu;
- zabawy teatralne – odgrywanie krótkich scenek, naśladowanie zwierząt, postaci z bajek;
- rysowanie emocji – wybieranie koloru, który „pokazuje”, jak się dziś czuje dziecko.

2) Wykorzystanie różnorodnych materiałów (10.2.2)

- zabawy plastyczne z materiałów naturalnych – liście, szyszki, kamyczki, kwiaty, kasze, makarony;
- tworzenie kolaży z gazet, tkanin i papieru kolorowego – rozwijanie percepcji i wyobraźni;
- malowanie nietypowymi narzędziami – gąbką, szczoteczką, patyczkiem, folią bąbelkową;
- konstrukcje z pudełek i rolek – tworzenie domków, pojazdów, zwierzątek;
- zabawy wodą, piaskiem, lodem i pianą – eksperymentowanie materiałem o różnych właściwościach.

Aktywności
wspierające
ekspresję
twórczą i
kontakt z
kulturą
(10.2, 2.9)

3) Poznanie różnych wytworów kultury (10.2.3)

- słuchanie muzyki klasycznej i ludowej – reagowanie ruchem, naśladowanie instrumentów;
- obcowanie z ilustracją i obrazem – oglądanie reprodukcji dzieł, omawianie kolorów, emocji;
- udział w mini-wystawkach i prezentacjach – oglądanie prac swoich i kolegów, wspólne podziwianie;
- teatrzyk opiekunów lub pacynkowy – wprowadzanie dzieci w świat opowieści i postaci kulturowych;
- poznawanie tradycji i symboli (np. świątecznych, narodowych) w sposób zabawowy i zrozumiały dla wieku dziecka.

VIII. AKCEPTACJA PLANU OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNEGO PRZEZ ORGAN PROWADZĄCY

(1.2.2)

Plan jest przedstawiany rodzicom w formie konsultacyjnej, w zakresie umożliwiającym im poznanie zasad funkcjonowania Żłobka Miejskiego nr 3 w Stalowej Woli (16.7).

Podpis Prezydenta Miasta Stalowej Woli

Akceptacja:

lub osoby upoważnionej

Zatwierdzam do realizacji:

Wejście w życie planu opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjnego: 01.01.2026 r.

Aktualizacja planu opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjnego

Jest on rokrocznie analizowany i dostosowywany do możliwości instytucji opieki oraz potrzeb dzieci, które do niej uczęszczają (11.2)

- zabawy z barwami i materiałami – malowanie palcami, mieszanie kolorów, wyklejanki z różnorodnych faktur;
- 4. **ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI UŻYWANIA OKREŚLEŃ PRZESTRZENNYCH (7.2.4)**
Działania rozwijające orientację przestrzenną oraz umiejętność posługiwania się pojęciami określającymi położenie i kierunek. Opiekun włącza określenia przestrzenne w codzienną komunikację, zabawy ruchowe i manipulacyjne.
 - zabawy ruchowe z poleceniami przestrzennymi – „stań przed mną”, „usiądź obok”, „przejdź pod stołem”, „schowaj się za krzesłem”;
 - zabawy w chowanego z zabawkami – chowanie misia lub piłki w różnych miejscach i wspólne nazywanie: „miś jest pod poduszką”, „piłka leży za pudełkiem”;
 - tor przeszkód – przechodzenie przez obręcz, pod tunelem, wokół krzesła; dorosły nazywa położenie dziecka w przestrzeni;
 - zabawy konstrukcyjne z klockami – budowanie „na”, „pod”, „obok”, „między”, z towarzyszącym komentarzem opiekuna;
 - zabawy muzyczno-ruchowe z kierunkami – w górę, w dół, w prawo, w lewo, z użyciem piosenek i gestów;
 - oglądanie ilustracji i książeczek – wskazywanie położenia obiektów na obrazkach („kot siedzi na kanapie, pies pod stołem”);
 - porządkowanie przestrzeni sali – odkładanie zabawek na półki, do pudełek, z towarzyszeniem nazw miejsc: „klocki leżą na półce, samochody w koszyku”.
- 1. **ROZMOWY Z DZIEĆMI (8.2.1)**
 - prowadzenie rozmowy w formie naprzemiennej wymiany: słuchanie – mówienie – słuchanie, z zachowaniem uważności i szacunku wobec wypowiedzi dziecka;
 - wykorzystywanie każdej sytuacji dnia codziennego jako okazji do rozmowy – podczas zabawy, posiłku, czynności higienicznych czy przygotowań do spaceru;
 - zachęcanie dzieci do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami, emocjami i przeżyciami, zarówno tymi wspólnie doświadczanymi w grupie, jak i osobistymi;
 - wzmacnianie poczucia, że głos dziecka jest ważny – aktywne słuchanie, reagowanie i dopytywanie w sposób wspierający rozwój językowy i emocjonalny.
- 2. **KOMUNIKOWANIE SIĘ DZIECI ZE SOBĄ I PERSONELEM (8.2.2)**
 - organizowanie sytuacji sprzyjających wspólnym zabawom i rozmowom – tworzenie przestrzeni do naturalnego kontaktu między dziećmi;
 - wspieranie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi – poprzez zabawy tematyczne (np. „telefon”, „dom”, „przyjęcie”);
 - reagowanie na próby komunikacji dziecka – powtarzanie, rozwijanie i nazywanie jego komunikatów w sposób zachęcający do dalszego dialogu;
 - rozmawianie z dziećmi o tym, co aktualnie jest w centrum ich zainteresowania, podtrzymywanie rozmowy wokół ich aktywności i emocji;
 - udzielanie prostych, zrozumiałych wskazówek ułatwiających wzajemne porozumiewanie się, modelowanie właściwych form komunikacji.
- 3. **AKTYWNY UDZIAŁ DZIECI WE WSPÓLNYM CZYTANIU, SŁUCHANIU TEKSTÓW, UTWORÓW KSIĄŻEK (8.2.3)**
 - wprowadzanie i utrwalanie rytuału codziennego czytania – np. o stałej porze dnia – oraz wspólnych zabaw muzycznych i śpiewu;
 - wykorzystywanie krótkich wierszyków, rymowanek i piosenek do rozpoczynania, uatrakcyjniania i kończenia różnych aktywności (np. posiłków, zabaw, sprzątania);
 - włączanie dzieci w czytanie i oglądanie książek obrazkowych – umożliwianie im dotykania, wskazywania, komentowania i zadawania pytań;
 - wspieranie aktywnego słuchania poprzez zadawanie pytań, powtarzanie fraz i wspólne odtwarzanie treści w formie ruchu, gestu lub dźwięku;
 - dbanie o przyjazną atmosferę podczas wspólnego czytania – bliski kontakt, spokojne tempo, możliwość skupienia i współuczestnictwa każdego dziecka.

1. **ZABAWY ANGAŻUJĄCE ZMYŚŁY WZROKU, SŁUCHU, WĘCHU, DOTYKU I SMAKU (9.2.1)**
Opiekun tworzy sytuacje sprzyjające poznawaniu świata wszystkimi zmysłami, proponując dzieciom różnorodne aktywności, takie jak:
 - ścieżki sensoryczne – chodzenie boso po trawie, piasku, folii bąbelkowej, dywanie lub miękkich matach;
 - zabawy z wodą i piaskiem – przelewanie, przesypywanie, budowanie, mycie zabawek;
 - malowanie dłońmi i palcami – eksperymentowanie kolorem, fakturą i ruchem;
 - zabawy dźwiękiem – słuchanie i naśladowanie odgłosów natury, instrumentów, przedmiotów codziennego użytku;
 - zabawy zapachowe – wąchanie przypraw, owoców, kwiatów, liści;
 - zabawy smakowe – próbowanie kawałków owoców lub warzyw, rozpoznawanie smaków;
 - „koszyk skarbów” – eksplorowanie bezpiecznych przedmiotów o różnych fakturach, kształtach i ciężarze.
2. **ZABAWY WSPIERAJĄCE ROZWÓJ MOTORYKI MAŁEJ (9.2.2)**
Opiekun organizuje zabawy rozwijające precyzję ruchów dłoni i palców, proponując dzieciom m.in.:
 - zabawy klockami i układankami – budowanie, dopasowywanie, sortowanie;
 - wyjmowanie i wkładanie elementów do pojemników – manipulowanie różnymi kształtami i rozmiarami;
 - przelewanie i nalewanie wody – używanie kubków, łyżek, lejków;
 - przesypywanie kaszy, ryżu, grochu za pomocą dłoni, łyżek, sitek;
 - zabawy papierem – darcie, zgniatanie, zwijanie, składanie;
 - malowanie pędzlem, gąbką lub palcem – ćwiczenie kontroli ruchów dłoni;
 - zabawy masami plastycznymi i sensorycznymi – ugniatanie, wałkowanie, odciskanie;
 - manipulacje drobnymi przedmiotami – przypinanie i odpinanie klamerek, naciskanie przycisków, dopasowywanie elementów.
3. **ĆWICZENIA KOORDYNACJI WZROKOWO-RUCHOWEJ I RÓWNOWAGI (9.2.3)**
Opiekun zachęca dzieci do działań, które rozwijają precyzję ruchu, równowagę i orientację w przestrzeni, proponując m.in.:
 - chodzenie po śladach lub liniach ułożonych na podłodze;
 - samodzielne spożywanie posiłków – nabieranie, przenoszenie, manipulowanie sztućcami;
 - czynności higieniczne – samodzielne mycie rąk, wycieranie, odkładanie ręcznika;
 - ubieranie się – wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby, zapinanie rzepów;
 - porządkowanie zabawek – odkładanie do pudeł, sortowanie według koloru lub kształtu;
 - zabawy z piłką – turlanie, rzucanie, łapanie, kopanie;
 - zabawy ruchowe z wykorzystaniem torów przeszkód, równoważni, poduszek sensorycznych.
4. **ZABAWY WSPIERAJĄCE CZUCIE GŁĘBOKIE ORAZ KSZTAŁTUJĄCE SCHEMAT WŁASNEGO CIAŁA (9.2.4)**
Opiekun proponuje dzieciom zabawy, które rozwijają świadomość ciała, napięcie mięśniowe oraz orientację w przestrzeni, takie jak:
 - turlanie się po materacu lub dywanie – samodzielnie lub z pomocą dorosłego;
 - huśtanie się na huśtawce, kocu lub dużej piŕce – doświadczanie ruchu i równowagi;
 - przeciskanie się przez tunel lub pod stolikiem – rozwijanie orientacji przestrzennej;
 - otulanie się w koc lub chustę – budowanie poczucia bezpieczeństwa i świadomości ciała;

- delikatne masaże i „masażyki paluszkowe” – np. „Idzie myszka po brzuszku”;
- naśladowanie ruchów dorosłego lub kolegów – np. „zrób tak jak ja”, „pokaż, jak się przeciągasz”;
- zabawy z lustrem – rozpoznawanie własnego odbicia, gestów i mimiki;
- zabawy paluszkowe – rytmiczne wierszyki z ruchem dłoni („Sroczka kaszkę warzyła”, „Tu paluszek, tam paluszek”).

5. AKTYWNOŚCI WSPIERAJĄCE ROZWÓJ SPRAWNOŚCI W ZAKRESIE DUŻEJ MOTORYKI (ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZABAW NA ŚWIEŻYM POWIETRZU (9.2.5))

- codzienne wychodzenie z dziećmi do ogrodu lub na plac zabaw oraz organizowanie aktywności ruchowych dostosowanych do wieku i możliwości dzieci;
- zachęcanie dzieci do swobodnego przemieszczania się w przestrzeni sali lub ogrodu – raczkowania, pełzania, wstawania, chodzenia, biegania, wspinalania się, zjeżdżania oraz skakania;
- organizowanie torów przeszkód sprzyjających rozwijaniu równowagi, koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz siły mięśniowej (np. przechodzenie przez tunel, pokonywanie niskich przeszkód, skakanie przez obręcze);
- proponowanie zabaw angażujących naturalne formy ruchu, takich jak: podskoki, przysiady, obroty, turlanie się, przeciąganie, pchanie i ciągnięcie lekkich przedmiotów;
- umożliwianie dzieciom samodzielnego podejmowania prób ruchowych, wspieranie ich w odkrywaniu własnych możliwości bez nadmiernego wyreczania;
- wykorzystywanie sprzętu ruchowego – piłek, tuneli, materacy, równoważni, chusty animacyjnej – do tworzenia atrakcyjnych zabaw ruchowych;
- włączanie do rytmu dnia prostych ćwiczeń porannych, zabaw muzyczno-ruchowych i elementów gimnastyki z rytmiką;
- proponowanie zabaw rozwijających orientację przestrzenną i świadomość ciała, np. zabawy z wykorzystaniem pojęć „na–pod–obok–przed”, zabawy „lustrzane odbicie”, taniec z gestem lub naśladowanie ruchów dorosłego;
- prowadzenie bieżącej obserwacji poziomu rozwoju motorycznego dzieci oraz dostosowywanie rodzaju i intensywności aktywności do ich potrzeb, możliwości i aktualnego samopoczucia.

1. DZIAŁANIA ZACHĘCAJĄCE DZIECI DO

1) Działania zachęcające do wyrażania twórczej ekspresji (10.2.1)

- malowanie palcami i dłońmi – swobodne eksperymentowanie kolorem i ruchem;
- tworzenie muzyki z prostych instrumentów (bębenki, grzechotki, kastaniety) lub przedmiotów codziennych;
- improwizacja ruchowa do muzyki – interpretacja dźwięków ciałem, zmiana tempa i rytmu;
- zabawy teatralne – odgrywanie krótkich scenek, naśladowanie zwierząt, postaci z bajek;
- rysowanie emocji – wybieranie koloru, który „pokazuje”, jak się dziś czuje dziecko.

2) Wykorzystanie różnorodnych materiałów (10.2.2)

- zabawy plastyczne z materiałów naturalnych – liście, szyszki, kamyczki, kwiaty, kasze, makarony;
- tworzenie kolaży z gazet, tkanin i papieru kolorowego – rozwijanie percepcji i wyobraźni;
- malowanie nietypowymi narzędziami – gąbką, szczoteczką, patyczkiem, folią bąbelkową;
- konstrukcje z pudełek i rolek – tworzenie domków, pojazdów, zwierzątek;
- zabawy wodą, piaskiem, lodem i pianą – eksperymentowanie materiałem o różnych właściwościach.

Aktywności
wspierające
ekspresję
twórczą i
kontakt z
kulturą
(10.2, 2.9)

3) Poznanie różnych wytworów kultury (10.2.3)

- słuchanie muzyki klasycznej i ludowej – reagowanie ruchem, naśladowanie instrumentów;
- obcowanie z ilustracją i obrazem – oglądanie reprodukcji dzieł, omawianie kolorów, emocji;
- udział w mini-wystawkach i prezentacjach – oglądanie prac swoich i kolegów, wspólne podziwianie;
- teatrzyk opiekunów lub pacynkowy – wprowadzanie dzieci w świat opowieści i postaci kulturowych;
- poznawanie tradycji i symboli (np. świątecznych, narodowych) w sposób zabawowy i zrozumiały dla wieku dziecka.

VIII. AKCEPTACJA PLANU OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO – EDUKACYJNEGO PRZEZ ORGAN PROWADZĄCY

(1.2.2)

Plan jest przedstawiany rodzicom w formie konsultacyjnej, w zakresie umożliwiającym im poznanie zasad funkcjonowania Żłobka Miejskiego nr 3 w Stalowej Woli (16.7).

Podpis Prezydenta Miasta Stalowej Woli

Akceptacja:

lub osoby upoważnionej

Zatwierdzam do realizacji:

Wejście w życie planu opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjnego: 01.01.2026 r.

Aktualizacja planu opiekuńczo – wychowawczo – edukacyjnego

Jest on rokrocznie analizowany i dostosowywany do możliwości instytucji opieki oraz potrzeb dzieci, które do niej uczęszczają (11.2)